

GRČKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu
u školskoj godini 2024./2025.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU MATURU** U ŠKOLSKOJ GODINI 2024./2025.
GRČKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	6
2. OBRAZOVNI ISHODI	7
2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	7
2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	8
2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	9
3. STRUKTURA ISPITA	11
3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	11
3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	12
3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	12
4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	13
4.1. TRAJANJE ISPITA	13
4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	13
4.3. PRIBOR	13
5. OPIS BODOVANJA	14
5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	14
5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	14
5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	14
6. PRIMJERI ZADATAKA	15
6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	15
6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA	16
6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA	17
7. PRIPREMA ZA ISPIT	18
LITERATURA	19
DODATCI	29

Napomena:

Ispitni materijali iz Grčkoga jezika pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.). U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Grčki je jezik izborni predmet državne mature, a učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru kao obvezatni ispit državne mature umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Razina ispita državne mature iz Grčkoga jezika u školskoj godini 2024./2025. identična je za učenike koji su klasičnu gimnaziju upisali kao početnici i za učenike koji su je upisali kao nastavljači.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Grčkoga jezika temeljni je dokument ispita u kojem su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja znanja u školskoj godini 2024./2025. Usklađen je s odobrenim predmetnim kurikulumom za Grčki jezik u klasičnim gimnazijama¹.

Ispitni katalog sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvoj i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvoj poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik² treba usvojiti.

U trećem, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način rješavanja i vrednovanja zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmom poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

U poglavlju *Literatura* navedeni su propisani tekstovi za ispit državne mature iz Grčkoga jezika, kao i preporučena literatura za pripremu ispita. U poglavlju *Dodatci* navedeni su vokabular i tablice glagola.

1 NN, br. 7/19, 144 (22. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Grčki jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj

2 Termin „pristupnik“ u ispitnom katalogu podrazumijeva rodnu razliku te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Cilj je ispita državne mature iz Grčkoga jezika utvrditi razinu ostvarenja obrazovnih ishoda koji se očituju u sposobnosti:

- razumijevanja jednostavnijega izvornog grčkog teksta i poznavanja i određivanja značajka autora i pojedinih književnih vrsta
- poznavanja i upotrebe jezične zakonitosti grčkoga jezika
- vladanja osnovnim vokabularom i razumijevanja etimologije riječi grčkoga podrijetla
- razumijevanja osnovnih obilježja grčke kulture i civilizacije i njihova utjecaja na daljnji razvoj civilizacije.

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja: *Iskustvo teksta i komunikacija, Jezična pismenost te Civilizacija i baština*.

Područje ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- ODNOSI U TEKSTU: **odnosi u rečenici**
- RAZUMIJEVANJE TEKSTA: **poruka teksta i sadržaj teksta**
- PRIJEVOD TEKSTA: **prijevod dijela rečenice i prijevod rečenice**
- TEORIJA KNJIŽEVNOSTI: **značajke jezika i stila pojedinih književnih vrsta.**

Područje ispitivanja *Jezična pismenost* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- PROZODIJA I METRIKA: **prozodija i metrika**
- FONOLOGIJA: **pismo i naglasak**
- MORFOLOGIJA: **imena i glagoli**
- VOKABULAR: **značenje riječi i etimologija.**

Područje ispitivanja *Civilizacija i baština* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- POVIJEST KNJIŽEVNOSTI: **periodizacija, život i djela autora**
- MITOLOGIJA: **bogovi, junaci i ostala mitološka bića i likovi**
- POLITIČKA I KULTURNA POVIJEST: **politička povijest i kulturna povijest.**

2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati i razumjeti da bi ostvario željeni rezultat u ispitu državne mature iz Grčkoga jezika.

2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

Tablica 1. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Iskustvo teksta i komunikacija

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
1.1. Odnosi u tekstu	1.1.1. Prepoznaće, razlikuje i analizira odnose riječi u rečenicama. (SŠ (2) GJ B.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ odrediti osnovne sintaktičke odnose unutar rečenice ◆ prepoznati i povezati osnovne sintaktičke odnose među rečenicama
1.2. Razumijevanje teksta	1.2.1. Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ odrediti osnovnu poruku izvornoga teksta na grčkome jeziku ◆ razumjeti ključne sadržajne podatke u polaznom tekstu ◆ razumjeti kontekst poruke rečenice i/ili teksta
1.3. Prijevod teksta	1.2.1. Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ izabrati ispravan prijevod rečenice ili dijela rečenice ◆ prevesti rečenicu ili dio rečenice
1.4. Teorija književnosti	1.4.1. Izdvaja i analizira osobitosti Homerova jezika i stila. (SŠ (2) GJ B.2.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ prepoznati i navesti figure riječi u epici (stalni epiteti, formule) ◆ odrediti glavne stilске karakteristike epskoga pjesništva
	1.4.2. Izdvaja i opisuje osnovne značajke historiografije, retorike i lirske poezije. (SŠ (2) GJ B.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ navesti načine kompozicije pojedinih književnih vrsta (historiografija, retorika, lirska poezija) ◆ odrediti glavne stilске karakteristike predstavnika pojedinih književnih vrsta (historiografija, retorika, lirska poezija)

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
1.4. Teorija književnosti	1.4.3. Uočava i povezuje značajke jezika i stila grčke drame i filozofije. (SŠ (2) GJ B.4.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ navesti načine kompozicije pojedinih književnih vrsta (drama, filozofija) ◆ odrediti glavne stilске karakteristike predstavnika pojedinih književnih vrsta (drama, filozofija)

2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

Tablica 2. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Jezična pismenost

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
2.1. Prozodija i metrika	2.1.1. Pravilno skandira lirske metre. (SŠ (2) GJ A.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ prepoznati osnovne zakonitosti prozodije ◆ izabrati ispravnu shemu propisanih stopa i metara
	2.1.2. Pravilno skandira daktijski heksametar. (SŠ (2) GJ A.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ prepoznati osnovne zakonitosti prozodije ◆ izabrati ispravnu shemu propisanih stopa i metara
2.2. Fonologija	2.2.1. Vlada pravilima čitanja, pisanja i naglašavanja. (SŠ (2) GJ A.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ primijeniti pravila pisanja ◆ primijeniti pravila o naglašavanju
2.3. Morfologija	2.3.1. Prepoznaće, primjenjuje i uspoređuje složenije gramatičke oblike riječi i njihove odnose. (SŠ (2) GJ A.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ odrediti gramatički oblik riječi (imena i glagoli) ◆ navesti gramatički oblik riječi (imena i glagoli) ◆ primijeniti gramatički oblik riječi (imena i glagoli)
2.4. Vokabular	2.4.1. Prepoznaće, upotrebljava i raščlanjuje riječi iz prilagođenih tekstova te grecizme u hrvatskome jeziku. (SŠ (2) GJ A.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ navesti značenje i rječnički oblik riječi ◆ odrediti značenje i rječnički oblik riječi ◆ odabratи ispravno značenje riječi grčkoga podrijetla

2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA

Tablica 3. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Civilizacija i baština

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
3.1. Povijest književnosti	3.1.1. Sažima, uspoređuje i objašnjava tijek i posebnosti grčke književne povijesti. (SŠ (1) GJ C.3.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ prepoznati povijesni razvoj književnih vrsta i oblika ◆ imenovati najistaknutije predstavnike pojedinih književnih vrsta ◆ navesti podatke o životu najistaknutijih predstavnika pojedinih književnih vrsta ◆ navesti ključne podatke o sadržaju i likovima u djelima propisanih autora
3.2. Mitologija	3.2.1. Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (bogovi). (SŠ (2) GJ C.1.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ imenovati bogove, mitološka bića i junake ◆ razlikovati priče o bogovima, mitološkim bićima i junacima ◆ navesti obilježja bogova, mitoloških bića i junaka ◆ odrediti rodbinske odnose među bogovima i junacima ◆ smjestiti likove, bogove ili junake u određeni mitološki ciklus
	3.2.2. Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ imenovati bogove, mitološka bića i junake ◆ razlikovati priče o bogovima, mitološkim bićima i junacima ◆ navesti obilježja bogova, mitoloških bića i junaka ◆ odrediti rodbinske odnose među bogovima i junacima ◆ smjestiti likove, bogove ili junake u određeni mitološki ciklus
3.3. Politička i kulturna povijest	3.3.1. Imenuje, opisuje i uspoređuje pojmove vezane uz grčku tradiciju učenja i poučavanja. (SŠ (2) GJ C.4.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ navesti pojmove vezane uz odgoj i izobrazbu ◆ imenovati ustanove vezane uz odgoj i izobrazbu
	3.3.2. Imenuje i objašnjava činjenice i pojmove vezane uz povijest grčkog naroda i jezika u vremenu i prostoru. (SŠ (2) GJ C.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ razlikovati pojmove vezane uz grčka plemena, pokrajine, dijalekte i organiziranu religiju (svetkovine i svetišta) ◆ navesti naseobine, materijalne ostatke i podatke vezane uz grčku kulturu i umjetnost ◆ navesti pojmove vezane uz svakodnevni život
	3.3.3. Nabraja, smješta, povezuje te zaključuje o pojmovima vezanima uz grčko kazalište i filozofske škole. (SŠ (2) GJ C.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ navesti mjesta za održavanje dramskih, muzičkih i sportskih natjecanja ◆ nabrojati pojmove vezane uz grčko kazalište

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
3.3. Politička i kulturna povijest	3.3.4. Nabraja, smješta i povezuje pojmove vezane uz grčku povijest. (SŠ (2) GJ C.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ imenovati ključne osobe u grčkoj povijesti iz homerskoga, arhajskoga, klasičnoga doba i doba helenizma ◆ navesti ključne događaje u grčkoj povijesti iz Homerskog doba, arhajskoga doba, klasičnog doba i doba helenizma
	3.3.5. Komentira, diskutira i zaključuje o osnovnim pojmovima vezanima uz državno uređenje i vladavinu. (SŠ(2) GJ C.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ navesti pojmove i osobe iz političke povijesti ◆ razlikovati oblike društvenoga uređenja
	3.3.6. Opisuje događaje i područja u Hrvatskoj povezane s grčkom civilizacijom i mitologijom. (SŠ (2) GJ C.1.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ prepoznati spomenike antičke grčke u hrvatskoj kulturnoj baštini ◆ navesti grčke naseobine na području današnje Hrvatske ◆ opisati grčko kulturno nasljeđe na području današnje Hrvatske

3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja i sadrži ukupno **70 zadataka**.

U prvoj području ispitivanja ispituje se poznavanje **iskustva teksta i komunikacije**, u drugome poznavanje **jezične pismenosti**, a u trećem poznavanje **civilizacije i baštine**.

Dalje je u tekstu detaljno opisana struktura svakoga područja ispitivanja.

3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

U ovome području ispitivanja provjerava se razina razumijevanja pročitanoga teksta, dijela teksta ili rečenice te znanja i vještine iz područja sintakse.

U tablici 1. prikazana je struktura područja ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija*.

Tablica 1. Struktura područja ispitivanja Iskustvo teksta i komunikacija³

ZADATCI	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
1. – 4.	zadatci višestrukoga izbora	4
5. – 7.	zadatci kratkoga odgovora	3
8. – 14.	zadatci višestrukoga izbora	7
23. – 26.	zadatci kratkoga odgovora	4
27. – 29.	zadatci višestrukoga izbora	3
30. – 33.	zadatci dopunjavanja	4
34. – 36.	zadatci višestrukoga izbora	3

3 Polazni tekstovi u području ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* navedeni su u ovome katalogu.

3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

U ovome području ispitanja provjerava se poznavanje jezika na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 2. prikazana je struktura područja ispitanja *Jezična pismenost*.

Tablica 2. Struktura područja ispitanja Jezična pismenost

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
15. – 22.	zadatci kratkoga odgovora	8
37. – 43.	zadatci višestrukoga izbora	7
44. – 46.	zadatci kratkoga odgovora	3
47. – 49.	zadatci višestrukoga izbora	3

3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA

U ovome području ispitanja provjerava se poznavanje sadržaja iz grčke civilizacije i baštine na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 3. prikazana je struktura područja ispitanja *Civilizacija i baština*.

Tablica 3. Struktura područja ispitanja Civilizacija i baština

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
50. – 55.	zadatci kratkoga odgovora	6
56. – 70.	zadatci višestrukoga izbora	15

4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

4.1. TRAJANJE ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika traje ukupno **120 minuta** bez stanke.

Pristupnik može samostalno rasporediti vrijeme rješavanja i nije vremenski ograničen pri rješavanju pojedinih dijelova ispita.

Vremenik provedbe ispita objavljen je na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze svi ispitni materijali.

Važno je pozorno pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

U zadatcima zatvorenoga tipa (zadatci višestrukoga izbora) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadatcima otvorenoga tipa pristupnik mora odgovoriti kratkim odgovorom s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom (zadatci dopunjavanja i kratkoga odgovora) na za to predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici. Ako pristupnik pogriješi, treba precrnati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

4.3. PRIBOR

Tijekom pisanja ispita dopušteno je upotrebljavati isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom. Pristupnici ne smiju upotrebljavati rječnike, gramatičke sažetke ni ostala pomagala. Nije dopuštena upotreba tehničkih pomagala.

5. OPIS BODOVANJA

Pristupnik u ispitnu može ostvariti **70 bodova**.

U tablici 4. prikazan je udio područja ispitivanja u ukupnomu uspjehu u ispitnu.

Tablica 4. Udio područja ispitivanja u ispitnu

Iskustvo teksta i komunikacija	40 %
Jezična pismenost	30 %
Civilizacija i baština	30 %

Tablica 5. Opis bodovalja prema vrsti zadataka

Zadatci višestrukoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora
Zadatci kratkoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan
Zadatci dopunjavanja	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **28** bodova.

5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **21** bod.

5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

CIVILIZACIJA I BAŠTINA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **21** bod.

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri zadataka.⁴ Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim konkretnim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora glasi:

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Kako se obično nazivaju teške muke?

- A.** Ahilejeve
- B.** Iksionove
- C.** Prokrustove
- D.** Tantalove

TOČAN ODGOVOR: D. Tantalove

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Civilizacija i baština*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Mitologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

4 Za svaku vrstu zadatka dan je primjer bez obzira na područja ispitivanja. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim područjima ispitivanja mogu se pogledati u oglednome primjeru ispita.

6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadatka kratkoga odgovora glasi:

U sljedećim zadatcima promijenite broj zadanim riječima.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

τὰς τάξεις

TOČAN ODGOVOR: τὴν τάξιν

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Jezična pismenost*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Morfologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Prepoznaće, primjenjuje i uspoređuje složenije gramatičke oblike riječi i njihove odnose. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA

Zadatak dopunjavanja sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadatka dopunjavanja glasi:

U sljedećim zadatcima dopunite prijevod zadane rečenice iz polaznoga teksta.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

“Ομως ὅ γ' Άιδης τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.

Pa ipak baš Had traži te _____.

TOČAN ODGOVOR: običaje/zakone

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Iskustvo teksta i komunikacija*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Prijevod teksta*

OBRAZOVNI ISHOD: Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Redovito učenje grčkoga jezika omogućuje bolje ostvarivanje ishoda te trajno i svršishodno pamćenje. Preduvjeti su uspješnoga polaganja ispita državne mature iz Grčkoga jezika temeljna jezična pismenost i osnove čitanja s razumijevanjem.

Tijekom pripreme ispita državne mature iz Grčkoga jezika potrebno je:

- analizirati i prevesti ulomke iz književnih djela navedene u dijelu kataloga *Propisani tekstovi za ispit državne mature*
- ponoviti:
- morfologiju (oblike deklinacije, komparacije i konjugacije te vremena pravilnih i nepravilnih glagola)
- sintaksu (analiza rečenice, posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, genitiv apsolutni, akuzativ i nominativ s infinitivom)
- život i djelo propisanih autora, književne vrste i razdoblja u grčkoj književnosti, periodizaciju književnosti te pregled i razvoj književnih vrsta (epika, lirika, historiografija, retorika, razvoj drame i kazališta, filozofija)
- civilizacijsko-povijesne sadržaje (mitologija i religija, povijest, svakodnevica).

Dobro poznavanje načina ispitivanja znatno će pomoći pristupnicima da uspješno riješe zadatke u ispitru državne mature.

Način polaganja ispita državne mature, kao i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljelog ponašanja učenika propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21, 126/21 i 19/23).

LITERATURA

Propisani tekstovi za ispit državne mature

1. Demosten, O miru, V, 2-7

ἐγὼ γάρ, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μέν, ἥντικ' ἐπειθόν τινες ύμᾶς, τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων, βοηθεῖν Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἀρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον, καὶ μόνον οὐ διεσπάσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασιν πολλὰ καὶ μεγάλ' ύμᾶς ἀμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρόνου βραχέος διελθόντος, μετὰ τοῦ προσοφλεῖν αἰσχύνην καὶ παθεῖν οἴα τῶν ὅντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασ' ὑπὸ τούτων οἵς ἐβοήθησαν, πάντες ύμεις ἔγνωτε τίνι τε τῶν τότε ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὰ βέλτιστ' εἰρηκότ' ἐμέ. πάλιν τοίνυν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδῶν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντ' ἀδείας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ' ύμῶν διοικοῦντα Φιλίππων καὶ προντανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ύμᾶς, οὐδεμιᾶς ἴδιας οὔτ' ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἔνεκα, ὡς ἐκ τῶν μετὰ ταῦτ' ἔργων γέγονεν δῆλον.

2. Ezop, Basna o lasici i Afroditi, br. 50, Perry Index

ΓΑΛΗ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

γαλῆ ἐρασθεῖσα νεανίσκου εὐπρεποῦς ηὔξατο τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅπως αὐτὴν μεταμορφώσῃ εἰς γυναῖκα. καὶ ἡ θεὸς ἐλεήσασα αὐτῆς τὸ πάθος μετετύπωσεν αὐτὴν εἰς κόρην εὐειδῆ. καὶ οὕτως ὁ νεανίσκος θεασάμενος αὐτὴν καὶ ἐρασθεὶς οὕκαδε ως ἔαυτὸν ἀπήγαγε. καθημένων δ' αὐτῶν ἐν τῷ θαλάμῳ ἡ Ἀφροδίτη γνῶναι βουλομένη, εἰ μεταβαλοῦσα τὸ σῶμα ἡ γαλῆ καὶ τὸν τρόπον ἥλλαξε, μῦν εἰς τὸ μέσον καθῆκεν. ἡ δὲ ἐπιλαθομένη τῶν παρόντων ἐξαναστᾶσα ἀπὸ τῆς κοίτης τὸν μῦν ἐδίωκε καταφαγεῖν ἐθέλουσα. καὶ ἡ θεὸς ἀγανακτήσασα κατ' αὐτῆς πάλιν αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν ἀποκατέστησεν. οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ φύσει πονηροί, καν φύσιν ἀλλάξωσι, τὸν γοῦν τρόπον οὐ μεταβάλλονται.

3. Herodot, Povijest, I, 8, 1-14

Οὗτος δὴ ὁ Κανδαύλης ἡράσθη τῆς ἑωυτοῦ γυναικός, ἐρασθεὶς δὲ ἐνόμιζέ οἱ εἶναι γυναικα πολλὸν πασέων καλλίστην. Ὡστε δὲ ταῦτα νομίζων, ἦν γάρ οἱ τῶν αἰχμοφόρων Γύγης ὁ Δασκύλου ἀρεσκόμενος μάλιστα, τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερετίθετο ὁ Κανδαύλης καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῆς γυναικὸς ὑπερεπαινέων. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς, ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην τοιάδε. «Γύγη, οὐ γάρ σε δοκέω πείθεσθαί μοι λέγοντι περὶ τοῦ εἰδεος τῆς γυναικός (ώτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα ὄφθαλμῶν), ποίεε ὅκως ἐκείνην θεήσεαι γυμνήν.» Ό δὲ μέγα ἀμβώσας εἶπε. «Δέσποτα, τίνα λέγεις λόγον οὐκ ὑγιέα, κελεύων με δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνήν; Ἀμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή.

4. Herodot, Povijest, IV, 114, 9-20

Αἱ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε· «Ἡμεῖς οὐκ ἀν δυναίμεθα οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμετερέων γυναικῶν· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμαια ἡμῖν τε κάκείνησί ἐστι. Ἡμεῖς μὲν τοξεύομέν τε καὶ ἀκοντίζομεν καὶ ἵππαζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικήια οὐκ ἐμάθομεν· αἱ δὲ ὑμέτεραι γυναικες τούτων μὲν οὐδὲν τῶν ἡμεῖς κατελέξαμεν ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικήια ἐργάζονται μένουσαι ἐν τῇσι ἀμάξησι, οὕτ' ἐπὶ Θήρην ιοῦσαι οὔτε ἄλλῃ οὐδαμῇ. Οὐκ ἀν ὁν δυναίμεθα ἐκείνησι συμφέρεσθαι. Ἀλλ, εἰ βούλεσθε γυναικας ἔχειν ἡμέας καὶ δοκέειν εἶναι δικαιότατοι, ἐλθόντες παρὰ τοὺς τοκέας ἀπολάχετε τῶν κτημάτων τὸ μέρος, καὶ ἔπειτα ἐλθόντες οἰκέωμεν ἐπ' ἡμέων αὐτῶν.»

5. Ksenofont, Anabaza, I, 2, 5, 4-8, 1

Κῦρος δὲ ἔχων οὓς εἴρηκα ὡρμάτο ἀπὸ Σάρδεων· καὶ ἔξελαύνει διὰ τῆς Λυδίας σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας εἴκοσι καὶ δύο ἐπὶ τὸν Μαίανδρον ποταμόν. τούτου τὸ εὖρος δύο πλέθρα· γέφυρα δὲ ἐπὶ τὴν ἐζευγμένη πλοιοῖς. τοῦτον διαβὰς ἔξελαύνει διὰ Φρυγίας σταθμὸν ἔνα παρασάγγας ὀκτὼ εἰς Κολοσσάς, πόλιν οἰκουμένην καὶ εὐδαίμονα καὶ μεγάλην. ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας ἐπτά· καὶ ἥκε Μένων ὁ Θετταλὸς ὀπλίτας ἔχων χιλίους καὶ πελταστὰς πεντακοσίους, Δόλοπας καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Ὀλυνθίους. ἐντεῦθεν ἔξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας εἴκοσιν εἰς Κελαινάς, τῆς Φρυγίας πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. ἐνταῦθα Κύρω βασίλεια ἦν καὶ παράδεισος μέγας ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἀ ἐκεῖνος ἐθήρευεν ἀπὸ ἵππου, ὅποτε γυμνάσαι βούλοιτο ἔαυτόν τε καὶ τοὺς ἵππους. διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου ὁ εἶ οἱ Μαίανδρος ποταμός· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰσιν ἐκ τῶν βασιλείων· ὁ εἶ δὲ καὶ διὰ τῆς Κελαινῶν πόλεως.

6. Platon, Gozba, 204a 8–204c 4

Σω. Τίνες οὖν, ἔφην ἐγώ, ὡ̄ Διοτίμια, οἱ φιλοσοφοῦντες, εἰ μήτε οἱ σοφοὶ μήτε οἱ ἀμαθεῖς;
 Δι. Δῆλον δή, ἔφη, τοῦτο γε ἥδη καὶ παιδί, ὅτι οἱ μεταξὺ τούτων ἀμφοτέρων, ὃν ἂν
 εἴη καὶ ὁ Ἔρως. ἔστιν γὰρ δὴ τῶν καλλίστων ἡ σοφία, Ἔρως δ' ἔστιν ἔρως περὶ τὸ
 καλόν, ὡστε ἀναγκαῖον Ἔρωτα φιλόσοφον εἶναι, φιλόσοφον δὲ ὄντα μεταξὺ εἶναι
 σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς. αἰτίᾳ δὲ αὐτῷ καὶ τούτων ἡ γένεσις· πατρὸς μὲν γὰρ σοφοῦ ἔστι
 καὶ εὐπόρου, μητρὸς δὲ οὐ σοφῆς καὶ ἀπόρου. ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ δαίμονος, ὡ̄ φίλε
 Σώκρατες, αὕτη· ὃν δὲ σὺ ωήθης Ἔρωτα εἶναι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες. ωήθης δέ,
 ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τεκμαριομένη ἐξ ὧν σὺ λέγεις, τὸ ἐρώμενον Ἔρωτα εἶναι, οὐ τὸ ἐρῶν·
 διὰ ταῦτά σοι οἷμαι πάγκαλος ἐφαίνετο ὁ Ἔρως.

7. Platon, Timej, 25a5–2d3

ἐν δὲ δὴ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ ταύτη μεγάλη συνέστη καὶ θαυμαστὴ δύναμις
 βασιλέων, κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τῆς νήσου, πολλῶν δὲ ἔλλων νήσων καὶ μερῶν
 τῆς ἡπείρου· πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τῶν ἐντὸς τῆς Λιβύης μὲν ἥρχον μέχρι πρὸς
 Αἴγυπτον, τῆς δὲ Εὐρώπης μέχρι Τυρρηνίας. ... τότε οὖν ὑμῶν, ὡ̄ Σόλων, τῆς πόλεως
 ἡ δύναμις εἰς ἀπαντας ἀνθρώπους διαφανῆς ἀρετῆς τε καὶ ὁώμη ἐγένετο· πάντων
 γὰρ προστᾶσα εὐψυχίᾳ καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον, τὰ μὲν τῶν Ἑλλήνων
 ἡγουμένη, τὰ δ' αὐτὴ μονωθεῖσα ἐξ ἀνάγκης τῶν ἄλλων ἀποστάντων, ἐπὶ τοὺς
 ἐσχάτους ἀφικομένη κινδύνους, κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων τρόπαιον ἔστησεν, ...
 ὑστέρω δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, μιᾶς ἡμέρας καὶ
 νυκτὸς χαλεπῆς ἐπελθούσης, τό τε παρ' ὑμῖν μάχιμον πᾶν ἀθρόον ἔδυ κατὰ γῆς, ᾧ τε
 Ἀτλαντὶς νῆσος ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάττης δῆσα ἡφανίσθη·

8. Plutarh, Periklo, III, 1, 3–4, 4

Περικλῆς γὰρ ἦν τῶν μὲν φυλῶν Ἀκαμαντίδης, τῶν δὲ δήμων Χολαργεύς,
 οἴκου δὲ καὶ γένους τοῦ πρώτου κατ' ἀμφοτέρους. Ξάνθιππος γὰρ ὁ νικήσας ἐν
 Μυκάλῃ τοὺς βασιλέως στρατηγοὺς ἔγημεν Ἀγαρίστην Κλεισθένους ἔγγονον, δις
 ἐξήλασε Πεισιστρατίδας καὶ κατέλυσε τὴν τυραννίδα γεννναίως καὶ νόμους ἔθετο
 καὶ πολιτείαν ἄριστα κειραμένην πρὸς ὄμονοιαν καὶ σωτηρίαν κατέστησεν. αὕτη
 κατὰ τοὺς ὑπνους ἔδοξε τεκεῖν λέοντα, καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ἔτεκε Περικλέα, τὰ
 μὲν ἄλλα τὴν ἴδεαν τοῦ σώματος ἀμεμπτον, προμήκη δὲ τῇ κεφαλῇ καὶ ἀσύμμετρον.
 ὅθεν αἱ μὲν εἰκόνες αὐτοῦ σχεδὸν ἀπασαι κράνεσι περιέχονται, μὴ βουλομένων ὡς
 ἔοικε τῶν τεχνιτῶν ἐξονειδίζειν. οἱ δ' Ἀττικοὶ ποιηταὶ σχινοκέφαλον αὐτὸν ἐκάλουν·
 τὴν γὰρ σκίλλαν ἔστιν ὅτε καὶ σχῖνον ὀνομάζουσι.“

9. Eshil, Okovani Prometej, 669–686

τοιοῖσδε πεισθεὶς Λοξίου μαντεύμασιν
 ἐξήλασέν με καπέκλησε δωμάτων
 ἀκουσαν ἄκων· ἀλλ' ἐπηνάγκαζέ νιν
 Διὸς χαλινὸς πρὸς βίαν πράσσειν τάδε.
 εὐθὺς δὲ μορφὴ καὶ φρένες διάστροφοι
 ἥσαν, κεραστὶς δ', ὡς ὁρᾶτ', ὀξυστόμω
 μύωπι χρισθεῖσ' ἐμμανεῖ σκιρτήματι
 ἥσσον πρὸς εὔποτόν τε Κερχνείας ύέος
 Λέρνης τε κρήνην· βουκόλος δὲ γηγενῆς
 ἄκρατος ὀργὴν Ἀργος ὠμάρτει, πυκνοῖς
 ὅσσοις δεδορκῶς τοὺς ἐμοὺς κατὰ στίβους.
 ἀπροσδόκητος δ' αὐτὸν τὸ αἰφνίδιος μόρος
 τοῦ ζῆν ἀπεστέρησεν. οἰστροπλὴξ δ' ἐγὼ
 μάστιγι θείᾳ γῆν πρὸς γῆς ἐλαύνομαι.
 κλύεις τὰ πραχθέντ'. εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν ὅ τι
 λοιπὸν πόνων, σήμαινε μηδέ μ' οὐκτίσας
 σύνθαλπε μύθοις ψευδέσιν· νόσημα γὰρ
 αἴσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους.

670
675
680
685

10. Euripid, Bakhantice, 1–22

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἡκω Διὸς παῖς τήνδε Θηβαίαν χθόνα
 Διόνυσος, ὃν τίκτει ποθ' ἡ Κάδμου κόρη
 Σεμέλη λοχευθεῖσ' ἀστραπηφόρῳ πυρὶ·
 μορφὴν δ' ἀμείψας ἐκ θεοῦ βροτησίαν
 πάρειμι Δίρκης νάμαθ' Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ. 5
 ὁρῶ δὲ μητρὸς μνῆμα τῆς κεραυνίας
 τόδ' ἐγγὺς οἴκων καὶ δόμων ἐρείπια
 τυφόμενα Δίου πυρὸς ἔπι ζῶσαν φλόγα,
 ἀθάνατον Ἡρας μητέρ' εἰς ἐμὴν ύβριν.
 αἰνῶ δὲ Κάδμον, ἄβατον δὲς πέδον τόδε
 τίθησι, θυγατρὸς σηκόν· ἀμπέλου δέ νιν
 πέριξ ἐγὼ 'κάλυψα βιτρυώδει χλόῃ.
 λιπῶν δὲ Λυδῶν τοὺς πολυχρύσους γύας
 Φρυγῶν τε, Περσῶν ἥλιοβλήτους πλάκας
 Βάκτριά τε τείχη τήν τε δύσχιμον χθόνα
 Μήδων ἐπελθὼν Ἀραβίαν τ' εὐδαίμονα 10
 15

Ασίαν τε πᾶσαν ἡ παρ' ἀλμυρὰν ἄλα
κεῖται μιγάσιν Ἐλλησι βαρβάροις θ' ὁμοῦ
πλήρεις ἔχουσα καλλιπυργώτους πόλεις,
ἐς τήνδε πρώτην ἥλθον Ἑλλήνων πόλιν,
τὰκεὶ χορεύσας καὶ καταστήσας ἐμὰς
τελετάς, ἵν' εἴην ἐμφανῆς δαίμων βροτοῖς.

20

11. Euripid, Medeja, 946–963

Μήδεια

συλλήψομαι δὲ τοῦδέ σοι καγώ πόνου·
πέμψω γὰρ αὐτῇ δῶρ' ἀ καλλιστεύεται
τῶν νῦν ἐν ἀνθρώποισιν, οἵδ' ἐγώ, πολὺ^[λεπτόν τε πέπλον καὶ πλόκον χρυσήλατον]
παιδας φέροντας. ἀλλ' ὅσον τάχος χρεών
κόσμον κομίζειν δεῦρο προσπόλων τινά.
εὔδαιμονήσει δ' οὐχ ἐν ἀλλὰ μυρίᾳ,
ἀνδρός τ' ἀρίστου σοῦ τυχοῦσ' ὄμευνέτου
κεκτημένη τε κόσμον ὃν ποθ' Ἡλιος
πατρὸς πατήρ δίδωσιν ἐκγόνοισιν οῖς.
λάζυσθε φερνὰς τάσδε, παιδες, ἐς χέρας
καὶ τῇ τυράννωι μακαρίαι νύμφῃ δότε
φέροντες οὗτοι δῶρα μεμπτὰ δέξεται.

950

955

Ιάσων

τί δ', ὦ ματαία, τῶνδε σὰς κενοῖς χέρας;
δοκεῖς σπανίζειν δῶμα βασίλειον πέπλων,
δοκεῖς δὲ χρυσοῦ; σῶιζε, μὴ δίδου τάδε.
εἴπερ γὰρ ήμᾶς ἀξιοῖ λόγου τινὸς
γυνή, προθήσει χρημάτων, σάφ' οἵδ' ἐγώ.

960

Μήδεια

μή μοι σύ· πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος·
χρυσὸς δὲ κρείσσων μυρίων λόγων βροτοῖς.

965

12. Homer, *Ilijada*, I, 130–147

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
μὴ δ' οὕτως ἀγαθός περ ἐών θεοίκελ' Ἀχιλλεῦ
κλέπτε νόω, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι οὐδέ με πείσεις.
ἢ ἐθέλεις ὅφρ' αὐτὸς ἔχης γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὐτῶς
ἥσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τῆνδ' ἀποδοῦναι;
ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ¹³⁰
ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
εἰ δέ κε μὴ δώωσιν ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἐλωμαι
ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ίών γέρας, ἢ Ὁδυσῆος
ἄξω ἐλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται ὃν κεν ἵκωμαι.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὗτις,¹³⁵
νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλα δῖαν,
ἐν δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἐκατόμβην
θείομεν, ἀν δ' αὐτὴν Χρυσῆδα καλλιπάρηον
βήσομεν· εῖς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὁδυσσεὺς¹⁴⁰
ἢ σὺ Πηλεΐδη πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
ὅφρ' ἥμιν ἐκάεργον ίλάσσεαι ιερὰ χρέξας.

13. Homer, *Ilijada*, XXIV, 559–579

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ίδών προσέφη πόδας ὡκὺς Ἀχιλλεύς·
μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς⁵⁶⁰
Ἐκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἥλθε
μήτηρ, ἢ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος.
καὶ δέ σε γιγνώσκω Πρίαμε φρεστίν, οὐδέ με λήθεις,
ὅττι θεῶν τίς σ' ἥγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οὐ γάρ κε τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἥβῶν,⁵⁶⁵
ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἀν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὄχῆα
χρεῖα μετοχλίσσει θυράων ἡμετεράων.
τῷ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνης,
μή σε γέρον οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίησιν ἔάσω
“Ως ἔφατ’, ἔδεισεν δ' ὁ γέρων καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλεΐδης δ' οἴκοιο λέων ὡς ἄλτο θύραζε
οὐκ οἶος, ἀμα τῷ γε δύω θεράποντες ἔποντο
ἥρως Αὐτομέδων ἡδ' Ἀλκιμος, οὓς όα μάλιστα⁵⁷⁵
τῇ Ἀχιλεὺς ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα,
οἱ τόθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῦ γέροντος,

καὶ δ' ἐπὶ δίφρου εῖσαν· ἐϋξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
ἥρεον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.

14. Homer, *Odiseja*, X, 321–335

ώς φάτ', ἐγὼ δ' αἴορ ὁξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκη ἐπήϊξα ὡς τε κτάμεναι μενεαίνων.
ἡ δὲ μέγα ιάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεια πτερόεντα προσηύδα·

'τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆς;
θαῦμά μ' ἔχει, ως οὐ τι πιῶν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
ὅς κε πίῃ καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὄδόντων.
σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.

ἢ σύ γ' Ὁδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τέ μοι αἰεὶ¹
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργεῖφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῆ σύν νηῇ μελαίνῃ.
ἄλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν αἴορ θέο, νῶῃ δ' ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήσομεν, ὅφρα μιγέντε
εὐνῇ καὶ φιλότητι πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.'

325

330

335

15. Homer, *Odiseja*, XIX, 171–187

ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾶς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσω ἐνὶ οἴνοπι πόντω,
καλὴ καὶ πίειρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοὶ ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες· —
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
ἐν δ' Ἔτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες
Δωριέες τε τριχάϊκες δῖοι τε Πελασγοί· —
τῆσι δ' ἐνὶ Κνωσός, μεγάλη πόλις, ἐνθα τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,

πατρὸς ἐμοῖο πατήρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος.

175

180

Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
ἄλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἰλιον εἴσω
ῳχεθ' ἄμ' Ἀτρεΐδησιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
όπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄμα πρότερος καὶ ἀρείων.

ἐνθ' Ὁδυσῆα ἐγὼν ιδόμην καὶ ξείνια δῶκα.

185

καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἵς ἀνέμοιο
ιέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν.

16. Sofoklo, Elektra, 680–695

- ΠΑ. Κἀπεμπόμην πρὸς ταῦτα καὶ τὸ πᾶν φράσω. 680
 Κεῖνος γὰρ ἐλθὼν εἰς τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος
 πρόσχημ' ἀγῶνος, Δελφικῶν ἄθλων χάριν,
 ὅτ' ἥσθετ' ἀνδρὸς ὁρθίων κηρυγμάτων
 δρόμον προκηρύξαντος, οὗ πρώτη κρίσις,
 εἰσῆλθε λαμπρός, πᾶσι τοῖς ἐκεī σέβας· 685
 δρόμου δ' ἰσώσας τῇ φύσει τὰ τέρματα,
 νίκης ἔχων ἐξῆλθε πάντιμον γέρας.
 Χῶπως μὲν ἐν πολλοῖσι παῦρά σοι λέγω
 οὐκ οἶδα τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἔργα καὶ κράτη·
 ἐν δ' ἵσθ' ὅσων γὰρ εἰσεκήρυξαν βραβῆς
 τούτων ἐνεγκάλων πάντα τὰπινίκια,
 ὡλβίζετ', Ἀργεῖος μὲν ἀνακαλούμενος,
 ὄνομα δ' Ὁρέστης, τοῦ τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος
 Ἀγαμέμνονος στράτευμ' ἀγείραντός ποτε. 695

Preporučena literatura za pristupnike

- Dukat, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1983.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Mythos 1*, Školska knjiga, Zagreb, 2019.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Epos 2*, Školska knjiga, Zagreb, 2020.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Logos 3*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, Maleš, *Prometej Kosmos 4*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- Majnarić, Gorski, *Grčko-hrvatski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Musić, Majnarić, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1980.
- Schwab, *Najljepše priče klasične starine*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1984.
- Zamarovsky, *Junaci antičkih mitova*, ArtResor, Zagreb, 1985.

Preporučena literatura za nastavnike

- Der kleine Pauly, *Lexikon der Antike in 5 Bänden*, München, 1979.
- Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996.
- Dictionary of Classical Mythology*, The Penguin, London, 1990.
- Dukat, *Ogledi o grčkoj tragediji*, Izdavački centar Rijeka, Biblioteka Dometi, 1981.
- Dukat, *Homersko pitanje*, Globus, Zagreb, 1987.
- Eshil – Sofoklo – Euripid, *Sabrane grčke tragedije*, Vrhunci civilizacije, Beograd, 1988.
- Herodot, *Povijest*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.
- Historical Atlas of Ancient Greece*, The Penguin, London, 1996.
- Juric, *Grčka – od mitova do antičkih spomenika*, Andromeda, Rijeka, 2001.
- Lesky, *Povijest grčke književnosti*, Golden marketing, Zagreb, 2001.
- Musić, *Nacrt grčkih i rimske starina*, Ex libris, Zagreb, 2002.
- Olalla, *Mitološki atlas Grčke*, Golden marketing, Zagreb, 2007.
- Povijest svjetske književnosti*, II. dio, Mladost, Zagreb, 1977.
- Schein, *Smrtni junak*, Globus, Zagreb, 1989.
- The Oxford Concise Companion to Classical Literature*, Oxford, 1993.
- The Oxford Companion to Classical Civilization*, Oxford, 1998.
- The Oxford Classical Dictionary*, Oxford, 1996.
- Sironić, *Rasprave o helenskoj književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1997.
- Škiljan, *Leksikon antičkih autora*, Latina & Graeca, Zagreb, 1996.

Škiljan, *Leksikon antičkih termina, Latina & Graeca*, Zagreb, 2003.

Zaninović, *Od Helena do Hrvata*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.

Zamarovsky, *Otkriće Troje*, Globus, Zagreb, 1965.

Zamarovsky, *Grčko čudo*, Školska knjiga, Zagreb, 1978.

Korisni linkovi

<http://www.textkit.com/>

<http://www.gottwein.de/>

<http://scaife.perseus.org/>

<http://www.teacheroz.com/greeks.html>

Online rječnici

<http://archimedes.fas.harvard.edu/pollux/>

<https://logeion.uchicago.edu/lexidium>

Književnost

<https://www.ancient-literature.com/>

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/index.html

Homer, komentari

<https://ahcip.chs.harvard.edu/>

<https://homer.library.northwestern.edu/>

DODATCI

VOKABULAR

Vokabular koji se nalazi u katalogu ne temelji se na propisanim tekstovima, već je leksička jezgra koja pristupnicima može poslužiti kao podsjetnik i osnova za proširivanje vlastitoga vokabulara. Kriterij za uvrštanje pojedinih riječi bio je učestalost i važnost korištenja tih riječi u nastavi.

A

ἀμβροτός 3 i 2 (=άβροτος)	besmrtn	ἀεί	uvijek
ἀγαθός 3	dobar, čestit	ἀθλος, ου, ὁ	borba, nadmetanje; muka
ἀγαλμα, ατος, τό	nakit; ponos; kip	ἀθροιζω	skupljati
ἀγαπάω	voljeti	αιθήρ, ἔρος, ή	eter; nebo; zrak
ἀγάπη, ης, ή	ljubav	αιμα, ατος, τό	krv
ἀγγέλλω	javljati	αιξ, αἰγός, ή/ό	koza; jarac
ἀγγελος, ου, ό	glasnik	αιρέω	uzeti, uhvatiti
ἀγείρω	skupljati; sazivati	αισθάνομαι	opaziti, osjetiti
ἀγκυρα, ας, ή	sidro	αισχρός 3	ružan, sramotan
ἀγορά, ἀς, ή	skupština, trg	αιτέω	moliti, tražiti
ἀγορεύω	javno govoriti	αιτία, ας, ή	uzrok, krivnja
ἀγρός, ου, ό	polje	ἀκοντίζω	bacati koplje
ἀγω	voditi	ἀκουώ	slušati
ἀγών, ὄνος, ό	igra, natjecanje	ἀκρόπολις, εως, ή	gornji grad, tvrđava
ἀγωνίζομαι	natjecati se, boriti se	ἄκρος 3	višnji, gornji, krajnji
ἀδελφός, ου, ό	brat	ἀλγεινός 3	bolan, mučan
ἀδικέω	činiti krivo; biti krivac	ἄλγος, ους, τό	bol
ἀδικία, ας, ή	nepravda	ἀλήθεια, ας, ή	istina
ἄδω	pjevati	ἀληθεύω	govoriti istinu
		ἀληθής 2	istinit

ἀλλά	ali, nego	ἀρετή, ἡς, ἡ	vrlina, hrabrost
ἄλλος, η, ο	drugi	ἀρμονία, ας, ἡ	veza, spajanje; sklad
ἄλοχος, ου, ἡ	supruga, žena	ἀρχή, ἡς, ἡ	početak, vlast;
ἀμαρτάνω	promašiti; pogriješiti		pokrajina
ἀμαρτία, ας, ἡ	pogreška, grijeh	ἀρχω	počinjati, vladati,
ἀμείθομαι	promijeniti; odgovarati	ἀρχων, οντος, ό	zapovijedati
ἄμπελος, ου, ἡ	vinova loza	ἀσπίς, ἴδος, ἡ	zapovjednik
ἀμφίπολος, ου, ἡ	sluškinja	ἀστυ, εος, τό	štit
ἀνά (+ ak.)	uz, po	ἀτιμάζω	grad (osobito Atenu)
ἀναβαίνω	uzlaziti, penjati se	αὐγή, ἡς, ἡ	sramotiti, prezirati, ne štovati
ἀνάβασις, εως, ἡ	uspon	αὐλός, οῦ, ό	zraka (Sunca)
ἀνάγκη, ης, ἡ	nužda, sila; sudbina	αὐξάνω	frula, svirala
ἄναξ, ἄνακτος, ό	vladar	αὐτόματος 2	povećavati
ἀνάττω	vladati		koji se sam od sebe pokreće
ἀνδρεία, ας, ἡ	hrabrost	αὐτός, ἡ, ό	sam, isti, on (u kosim padežima)
ἀνδρεῖος 3	muževan, hrabar		nerazuman, lud
ἄνεμος, ου, ό	vjetar	ἀφικνέομαι	stići
ἀνήρ, ἀνδρός, ό	muž, čovjek, junak	ἀφρων 2	
ἄνθος, ους, τό	cvijet		
ἄνθωπος, ου, ό	čovjek		
ἄξιος 3	vrijedan, dostojan	βαθύς, εῖα, ύ	B
ἀοιδός, οῦ, ό	pjevač	βαίνω	dubok
ἀπό (+ gen.)	od	βάλλω	ići, koračati, stupati
ἀποθνήσκω	umirati	βάρβαρος 2	bacati
ἄποινα, ων, τά	otkupnina	βαρύς, εῖα, ύ	negrčki, barbarski
ἀπορία, ας, ἡ	neprilika	βασιλεία, ας, ἡ	težak
ἀργυρότοξος 2	srebrnoluk, Apolonov epitet	βασιλεύς, ἐως, ό	kraljevina, kraljevska vlast
ἀργυροῦς, ἄ, οῦν	srebrn	βασιλεύω	kralj
			kraljevati, vladati

βία, ας, ἡ	sila	γῆ, ἥς, ἡ	zemlja
βιβλίον, ου, τό	knjiga	γίγας, αντος, ὁ	div
βίβλος, ου, ἡ	knjiga	γίγνομαι	postajati, biti
βίος, ου, ὁ	život	γιγνώσκω	poznavati, spoznavati
βλάπτω	škoditi, štetiti	γλαυκῶπις, ιδος, ἡ	sovooka, sjajnooka; epitet za Atenu
βλέπω	gledati		
βοάω	zvati	γλαῦξ, κός, ἡ	sova
βουλεύω	vijećati, savjetovati; med. odlučivati	γλυκύς, εῖα, ύ	sladak
βουλή, ἥς, ἡ	savjet, dogovor, odluka; vijeće	γλωττα, ης, ἡ	jezik
βούλομαι	htjeti, željeti	γνώμη, ης, ἥ	mišljenje, odluka
βοῦς, βοός, ὁ ἡ	govedo	γονεύς, ἔως, ὁ	roditelj
βοῶπις, ιδος, ἡ	volooka, epitet za Heru	γράμμα, ατος, τό	svrbo; knjiga; pl.
βραδύς, εῖα, ύ	spor	γραμματική, ἥς, ἡ	gramatika
βραχύς, εῖα, ύ	kratak	γράφω	pisati
βροτός 3	smrtan; supst. smrtnik	γυμνάζω	vježbati
βρωμός, οῦ, ὁ	žrtvenik	γυμνάσιον, ου, τό	vježbalište
		γυμνός 3	gol; oskudno odjeven
		γυνή, γυναικός, ἡ	žena
		γύψ, γυπός, ὁ	jastreb

Γ

γάλα, γάλακτος, τό	mlijeko
γαμέω	ženiti se
γάμος, ου, ὁ	svadba, brak
γάρ	naime, jer
γελάω	smijati se
γένεσις, εως, ἡ	postanak, rođenje
γένος, ους, τό	rod, pleme
γεραιός 3	star; supst. starac
γέρων, οντος, ὁ	starac

Δ

δαίμων, ονος, ὁ	božanstvo, zloduh
δάφνη, ης, ἡ	lovor
δέ	a, ali, no
δεῖ	treba
δείδω	plašiti se
δείκνυμι	pokazivati

δεινός 3	strašan	δόρυ, δόρατος, τό	koplje
δελφίς, ἴνος, ό	dupin	δουλεύω	robovati
δένδρον, ου, τό	drvo	δοῦλος, ου, ό	rob, sluga
δεξιός 3	desni	δουλόω	zarobiti
δέρμα, ατος, τό	koža	δρᾶμα, ατος, τό	djelo, čin; drama
δεσμός, ου, ό	uže, pl. okovi	δρόμος, ου, ό	trčanje, utrka
δεσμώτης, ου, ό	zarobljenik; (kao pridjev) svezan, okovan	δύναμαι	moći
δεσπότης, ου, ό	gospodar	δῶμα, ατος, τό	stan, kuća, dom
δέχομαι	primati	δῶρον, ου, τό	dar
δημοκρατία, ας, ή	vlast naroda		
δῆμος, ου, ό	narod	ἐαρ, ἔαρος, τό	proljeće
διά (+ gen.)	kroz, preko; (+ ak.) zbog	ἐάω	dopustiti
διάδοχος, ου, ό	nasljednik, zamjenik	ἐγείρω	buditi
διαφθείρω	uništavati, pustošiti	ἐγώ	ja
διδάσκαλος, ου, ό	učitelj	ἐθέλω/θέλω	željeti
διδάσκω	poučavati	ἐθνος, ους, τό	narod
δίδωμι	davati	ἐθος, ους, τό	običaj
διθύραμβος, ου, ό	ditiramb, korska pjesma u čast	εἶδος, ους, τό	lik, oblik, ideja
	Dioniza	εἴδωλον, ου, τό	lik, prilika, prikaza
		εἰμί	biti
δίκαιος 3	pravedan	εῖμι	ići ču
δίκη, ης, ή	pravda	εἰρήνη, ης, ή	mir
δῖος 3	bogolik; božanski; častan	εἰς	(+ ak.) u, na, za
		ἐκ	(+ gen.) iz
διώκω	(pro)goniti	ἐκατόμβη, ης, ή	svečana žrtva
δοκέω	misiliti	ἐκεῖνος, η, ο	onaj, ona, ono
δοκεῖ μοι	čini mi se	ἐκηβόλος, 2	dalekometni, epitet za
δόξα, ης, ή	misao, glas, slava		Apolona

ἐλαία, ας, ἡ	maslina	ἔσοδος, ου, ἡ	ulaz
ἐλαύνω	goniti; jahati; hodati, ići	έταῖρος, ου, ὁ	drug, prijatelj
ἐλαφος, ου, ό/ἡ	jelen, košuta	ἔτερος 3	drugi (od dvojice)
ἐλευθερία, ας, ἡ	sloboda	ἔτος, ους, τό	godina
ἐλέφας, αντος, ό	slon	εὖγενής 2	dobro, valjano
ἐλπίς, ίδος, ἡ	nada, pouzdanje	εὐδαιμονία, ας, ἡ	sreća, blaženstvo
ἐμός 3	moj	εὐδαίμων, ον	sretan
ἐν (+dat)	u, na, o, po	εύρισκω	nalaziti, otkrivati
ἐξοδος, ου, ἡ	izlaz; eksod, izlazna pjesma kora u tragediji	εύχομαι	moliti
ἐπεισόδιον, ου, τό	epizodij, dio tragedije (odgovara činovima)	εὐώνυμος 2 ἐχθρός 3 ἐχω	lijevi neprijateljski, mrzak imati, držati zora
ἐπί (+ gen.)	na, kod, uz, (+ dat.) na, pri, kod; (+ ak.) na, protiv, za	Z	
ἐπίσταμαι	znati	ζάω	živjeti
ἐπιστήμη, ης, ἡ	znanje	ζεύγνυμι	ujarmiti
ἐπομαι	slijediti	ζωή, ης, ἡ	život
ἐπος, ους, τό	riječ, govor, pjesma	ζώνη, ης, ἡ	pojas
ἐράω (+ gen.)	voljeti	ζῷον, ου, τό	životinja
ἐργάζομαι	raditi, činiti	H	
ἐργον, ου, τό	djelo, posao	ἥβη, ης, ἡ	mladost
ἐρις, ιδος, ἡ	srdžba, ljutnja, bijes	ἥγεμών, όνος, ό	vođa, zapovjednik
ἐρμηνεύς, έως, ό	vjesnik, glasnik	ἥγεομαι	predvoditi, voditi;
ἐρυθρός 3	crven		misliti
ἐρχομαι	dolaziti, ići	ἥγεομαι	voditi, biti vođa
ἐρως, ωτος, ό	želja, ljubav	ἥδη	već
ἐρωτάω	pitati	ἥδονή, ης, ἡ	naslada, radost

ήδύς, εῖα, ύ	ugodan	θρίξ, τριχός, ἡ	dlaka, kosa
ῆκω	došao sam, ovdje sam	θυγάτηρ, τρόσ, ἡ	kćer
ῆλιος, ίου, ό	Sunce	θυμός, οῦ, ό	srce, duša
ῆμεῖς	mi	θύω	žrtvovati
ήμέρα, ας, ἡ	dan	θώραξ, ακος, ό	oklop
ήμέτερος 3	naš		
ῆρως, ἥρωος, ό	heroj, junak		

Η

θάλαμος, ου, ό	ležaj, spavaonica	ἱερεύς, ἔως, ό	liječnik
θάλαττα, ης, ἡ	more	ἱερός 3	vlastit
θάνατος, ου, ό	smrt	ἵημι	slati
θάπτω	sahranjivati	ἵκανω/ἵκω	dolaziti
θαῦμα, ατος, τό	čudo	ἵκετεύω	biti pribjegar
θαυμάζω (+ ak.)	čuditi se, diviti se	ἵκέτις, ιδος, ἡ /	pribjegar
θεά, ἄς, ἡ	božica	ἵκέτης, ου, ό	
θεάομαι	gledati	ἵνα	da (namjerni veznik)
θέατρον, ου, τό	kazalište, gledalište	ἵππεύς, ἔως, ό	konjanik, vitez
θεός, οῦ, ό	bog	ἵππος, ου, ό/ἡ	konj, kobila
θεραπεύω	njegovati, liječiti, štovati	ἵσος 3	jednak, isti
θερμός 3	vruć, topao	ἵστημι	staviti
θέρος, ους, τό	ljeto	ἵστορία, ας, ἡ	istraživanje, povijest
θέω	trčati	ἵχθυς, ύος, ό	riba
θήρ, θηρός, ό / θηρίον, ίου τό	zvijer, životinja		
θηράω / θηρεύω	loviti	καθαίρω	čistiti, prati
θησαυρός, οῦ, ό	blago	κάθαρσις, εως, ἡ	katarza, pročišćenje
θνήσκω	umirati	κάθημαι / καθίζομαι	sjediti
θνητός 3	smrtan	καί	i, pa

I

ἰατρός, οῦ, ό	liječnik
ἴδιος 3	vlastit
ἱερεύς, ἔως, ό	svećenik
ἱερός 3	svet
ἱημι	slati
ἱκάνω/ἵκω	dolaziti
ἱκετεύω	biti pribjegar
ἱκέτις, ιδος, ἡ /	pribjegar
ἱκέτης, ου, ό	
ἵνα	da (namjerni veznik)
ἵππεύς, ἔως, ό	konjanik, vitez
ἵππος, ου, ό/ἡ	konj, kobila
ἵσος 3	jednak, isti
ἵστημι	staviti
ἵστορία, ας, ἡ	istraživanje, povijest
ἵχθυς, ύος, ό	riba
καθαίρω	čistiti, prati
κάθαρσις, εως, ἡ	katarza, pročišćenje
κάθημαι / καθίζομαι	sjediti
καί	i, pa

καιρός, οῦ, ὁ	prava, mjera, zgodan čas	κιθαρόδος, οῦ, ὁ	kitarač, pjevač uz kitaru
καίω	paliti	κινδυνεύω	izlagati se opasnosti
κακός 3	loš, zao	κίνδυνος, ου, ὁ	opasnost
κάλαμος, ου, ὁ	trska	κινέω	pokretati; micati
καλέω	zvati	κίω	ići
κάλλος, ους, τό	ljepota	κλαίω	plakati
καλός 3	lijep	κλεινός 3	slavan
καλύπτω	pokrivati, zastirati	κλέος, ους, τό	slava
κάματος, ου, ὁ	umor, muka	κλέπτω	krasti
κάμηλος, ου, ό/ή	deva	κνημίς, ἴδος, ἡ	nazuvak
καρδία, ας, ἡ	srce	κοινός 3	zajednički
καρπός, οῦ, ὁ	plod	κόμη, ης, ἡ	kosa
κασίγνητος 3	bratski, supst. brat, sestra	κόπτω	udarati, tući, posjeći, ubiti
κατά (+ gen.)	sa, dolje, niz; (+ ak.) kroz, prema, duž	κόραξ, ακος, ὁ	gavran
καταβαίνω	silaziti	κόρη, -ης, ἡ	djevojka
κατάβασις, εως, ἡ	silazak	κορυθαίολος 2	sjajnošljemac, Hektorov epitet
κατάλογος, ου, ὁ	popis, imenik	κόρυς, υθος, ἡ	kaciga s perjanicom
κέαρ, κέαρος, τό/κῆρ, κῆρος, τό	srce	κοσμέω	ukrasiti, urediti
κεῖμαι	ležati	κράνος, ους, τό	raspored, red, nakit
κελεύω	zapovijedati	κρατήρ, ἥρος, ὁ	vrč; kotlina, krater
κενός 3	prazan	κράτος, ους, τό	snaga
κέρας, ως, τό	rog; krilo vojske	κρίνω	prosuditi, suditi
κεφαλή, ἥρ, ἡ	glava	κριτής, οῦ, ὁ	sudac
κήρουξ, υκος, ὁ	glasnik	κρύπτω	sakrivati
κιθάρα, ας, ἡ	kitara, žičani instrument	κτάομαι	stjecati
		κτείνω	ubijati

κτῆμα, ατος, τό	imetak; pl. blago	M	
κύκλος, ου, ό	krug	μάθημα, ατος, τό	nauk, znanje, učenje
κύριος, ου, ό	gospodar, gospodin	μαθητής, ου, ό	učenik
κύων, κυνός, ό/ή	pas, kuja	μακρός 3	dug
κώμη, ης, ή	selo	μάλα	vrlo, veoma, rado
κωμωδία, ας, ή	komedija, vesela igra	μανθάνω	učiti
λαβύρινθος, ου, ό	labirint	μάντις, εως, ό	vrač
λαμβάνω	uzimati, primati	μάρτυς, υρος, ό/ή	svjedok
λαμπάς, ἀδος, ή	baklja, svjetiljka	μάχαιρα, ας, ή	mač
λαμπρός 3	sjajan	μάχη, ης, ή	bitka
λανθάνω	biti skriven	μάχομαι	boriti se
λαός, ου, ό	narod	μικρός 3	malen
λέγω	govoriti, pričati	μέγαρον, ου, τό	dvorana, soba; svetište (u hramu)
λείπω	ostavljati	μέγας, μεγάλη, μέγα	velik
λευκός 3	bijel	μείγνυμι	miješati
λευκώλενος 2	bjeloruk, epitet Here i Perzefone	μέλας, μέλαινα, μέλαν	crn
λέων, οντος, ό	lav	μέλιττα, ης, ή	pčela
λιψήν, ένος, ό	luka	μέλος, ους τό	(lirska) pjesma, napjev
λόγος, ου, ό	riječ, govor	μένω	ostajati, čekati
λοιμός, ου, ό	kuga	μέσος 3	srednji
λούω	prati, kupati	μετά	(+ gen.) sa; (+ dat.) među;
λύκος, ου, ό	vuk	μέτρον, ου, τό	(+ ak.) poslije, iza
λυπέω	žalostiti; (med.) tugovati	μέτωπον, ου, τό	mjera
λύπη, ης, ή	tuga	μέτωπον, ου, τό	čelo
λύω	odriješiti, oslobođiti	μή	ne, da ne

μῆνις, ιος, ἡ	srdžba	νόμος, ου, ό	zakon, običaj
μήτηρ, τρός, ἡ	majka	νόσος, ου, ἡ	bolest
μηχανή / μηχάνημα, ατος, τό	izum, stroj	νόστος, ου, ό	povratak
μιμνήσκω	(med.) sjećati se	νοῦς, νοῦ, ό	pamet, mišljenje
μισέω	mrziti	νύν	sada
μνήμη, ης, ἡ	pamćenje, spomen, sjećanje	νύξ, νυκτός, ἡ	noć
μοῖρα, ας, ἡ	sudbina; dio		
μόνος 3	jedini, sam	ξενία, ας, ἡ	gostoprимство
μορφή, ης, ἡ	oblik	ξένος 3	tuđ, stran; supst. stranac, gost
μῆθος, ου, ό	mit, priča	ξίφος, ους, τό	mač
μῆν, μνός, ό	miš		

E**N**

ναίω	stanovati	ὅδε, ἥδε, τόδε	ovaj, ova, ovo
ναυμαχία, ας, ἡ	pomorska bitka	όδός, οῦ, ἡ	put
ναῦς, νεώς, ἡ	lađa	όδούς, όντος, ό	zub
ναύτης, ου, ό	mornar	οἶδα	znati
νεανίας, ου, ό	mladić	οἰκεῖος 3	kućni, vlastit
νεκρός 3	mrtav, supst. mrtvac	οἴκος, ου, ό	kuća
νέμω	dijeliti	οἶνος, ου, ό	vino
νέος 3	mlad, nov	οῖς, οἰός, ό/ἡ	ovca
νεφέλη, ης, ἡ	oblak	οἴχομαι	otići, otpovljati
νῆσος, ου, ἡ	otok	οἴω, οἴμαι	misliti
νικάω	pobjediti, biti pobjednik	οἰωνός, οῦ, ό	ptica (grabežljivica – jastreb, orao)
νίκη, ης, ἡ	pobjeda	ὄλεθρος, ου, ό	propast
νοέω	misliti	ὄλιγος 3	malen
νομίζω	smatrati, običavati	ὄλλυμ	upropastavati, kvariti

O

όλος 3	čitav	Π	
όμοιος 3	jednak	παιδαγωγός, ου, ó	pedagog, odgojitelj
όμολογέω	slagati se	παιδεία, ας, ἡ	odgoj
ὅνειρος, ου, ó	san	παιδεύω	odgajati
ὄνομα, ατος, τό	ime	παίζω	igrati se
ὄνομάζω	nazivati	παῖς, παιδός, ó/ἡ	dijete, dječak, djevojčica
ὄνομαστός 3	znamenit		
όπλιτης, ου, ó	hoplit, teško	παλαιός 3	star
	naoružani pješak	πάνδημος 2	javni, opći, narodni
ὅπλον, ου, τό	oružje	παρά (+ dat.), (+ ak.)	uz, pokraj
όράω	gledati	παρασάγγης, ου, ó	perzijska milja – 5,5 km
όρθος 3	uspravan		
όρμαω	kretati, tjerati	παρασκευάζω	pripremati
όρνις, ιθος, ó/ἡ	ptica	πάρειμι	biti prisutan
όρος, ους, τό	brdo, planina	παρελαύνω	prevaliti
όρχήστρα, ας, ἡ	orhestra, dio kazališta	παρέχω	pružati, dati
ὅς, ἦ, ὁ	koji, koja, koje	παρθένος, ου, ἡ	djevica, djevojka
ὅσος 3	kolik	πάροδος, ου, ἡ	paroda, ulazna pjesma kora u tragediji
όστοῦν, οῦ, τό	kost		
ότε	kad	πᾶς, πᾶσα, πᾶν	sav, svaki
ότι	da	πάσχω	trpjeti
οὐ (οὐκ, οὐχί/)	ne	πατήρ, πατρός, ó	otac
οὐδείς, -μία, -έν	nijedan	πατρίς, ίδος, ἡ	domovina
οὖν	dakle, stoga	παύω	prestati
οὐρανός, οῦ, ó	nebo	πεδίον, ίου, τό	ravnica
οὗς, ὥτος, τό	uhو	πείθω	nagovarati, uvjeravati; med.
οὗτος, αὕτη, τοῦτο	taj, ta, to		slušati, pokoravati se
όφθαλμός, οῦ, ó	oko		
όψις, εως, ἡ	gleđanje, vid, oko	πέμπω	slati

πέρθω	razarati	πότνια, ας, ἡ	gospođa, gospa, gospodarica
περί (+ gen.), (+ dat.)	oko, o	πούς, ποδός, ό	noga
πέτρα, ας, ἡ	stijena	πρᾶγμα, ατος, τό	djelo, posao
πικρός 3	gorak	πράττω	činiti, raditi
πίνω	piti	πρέσβυς, ό	star
πίπτω	padati, poginuti	προδότης, ου, ό	izdajnik
πιστεύω	vjerovati	πρόλογος, ου, ό	prolog, uvodni dio tragedije
πλέω	ploviti	πρός	(+ dat.) kod, (+ ak.) prema
πλοῖον, ου, τό	splav, brod	πρώτος 3	prvi
πλουτίζω	obogatiti	πτερόεις, 3	krilat
πλούτος, ου, ό	bogatstvo	πτερόν, οῦ, τό	pero, krilo
πνέω	puhati, disati	πτυχή, πυρός, τό	vatra
ποδάρκης 2	brzonogi, Ahilejev epitet	πτοιέω	
ποιέω	činiti		
ποιητής, οῦ, ό	pjesnik	P	
ποικίλος 3	šaren	όέω	teći
πολεμέω	ratovati	όήτωρ, ορος, ό	govornik
πολέμιος, ου, ό	neprijatelj	όίπτω	bacati
πόλεμος, ου, ό	rat	όίς, όινός, ἡ	nos, rilo
πόλις, εως, ἡ	grad, država	όδοδάκτυλος, 2	ružoprst, epitet za Zoru (Ἡώς)
πολίτης, ου, ό	građanin	όδον, ου, τό	ruža
πολυμήχανος 2	domišljat	όώμη, ης, ἡ	snaga (tjelesna), sila
πολύς, πολλή, πολύ mnogi			
πολύτροπος 2	lukav, okretan, vješt	Σ	
πολύφρων, ονος, ό	mudar, vrlo razborit	σατράπης, ου, ό	satrap
πόνος, ου, ό	posao, napor	σαφής 2	jasan
πορεύομαι	putovati	σημα, τος, τό	znak
ποταμός, οῦ, ό	rijeka		

σιγάω	šutjeti	σφαῖρα, ας, ἡ	kugla, lopta
σκηνή, ἡς, ἥ	šator, pozornica	σχῆμα, τος, τό	oblik
σκῆπτρον, ου, τό	žezlo	σχολή, ἡς, ἥ	mir, dokolica, škola
σκοπέω	promatrati, gledati	σώζω	spašavati
σός 3	tvoj	σῶμα, ατος, τό	tijelo
σοφία, ας, ἥ	mudrost	σωτήρ, ἥρος, ὁ	spasitelj
σοφός 3	mudar; supst. mudrac	σώφρων 2	mudar, razborit
σπείρω	sijati		
σταθμός, οῦ, ὁ	stanica, postaja	T	
στάσιμον, ου, τό	stazim, stajaća	τάλας, τάλαινα,	jadan
	pjesma kora u	τάλαν	
	tragediji	τάξις, εως, ἡ	(bojni) red
στέλλω	slati	τάττω	redati
στέργω	voljeti, ljubiti	ταῦρος, ου, ὁ	bik
στέφανος, ου, ὁ	vijenac	τάφος, ου, ὁ /	grob, pogreb
στέφω	ovjenčati	ταφή, ἡς, ἥ	
στήθος, ους, τό	prsa	ταχύς, εῖα, ύ	brz
στήλη, ἡς, ἥ	nadgrobni stup	τε	i
στόμα, ατος, τό	usta	τεῖχος, ους, τό	zid(ine)
στράτευμα, ατος, τό	vojska	τέκνον, ου, τό	dijete
στρατεύω	ratovati	τελευτή, ἡς, ἥ	završetak, kraj
στρατηγέω	biti vojskovođa	τέμνω	rezati
στρατηγός, οῦ, ὁ	vojskovođa	τέρπω	veselim
στρατιώτης, ου, ὁ	vojnik	τέττιξ, ιγος, ὁ	cvrčak
στρατόπεδον, ου, τό	vojni tabor	τέχνη, ἡς, ἥ	umjetnost, vještina
στρέφω	okretati	τίθημι	stavljati
σύ	ti	τίκτω	rađati
συμμαχία, ας, ἥ	savezništvo	τιμάω	častiti
σύμμαχος, ου, ὁ	saveznik, suborac	τιμή, ἡς, ἥ	čast, cijena
σύν (+ dat)	s, sa	τις, τι	netko, nešto

τίς, τί	tko?, što?	ύλη, ης, ἥ	šuma
τολμάω	odvažiti se, usuditi se	ύμεῖς	vi
τομή, ης, ἥ	rezanje, rez; odsječeni dio	ύμέτερος, 3	vaš
τόξον, ου, τό	luk, luk i strelice	ύπέρ	(+ gen.) za, preko, iznad, (+ ak.) preko
τόπος, ου, ό	mjesto, prilika		
τότε	tada	ύπνος, ου, ό	san
		ύπο	(+ gen.) od, ispod, radi, (+ dat.) pod
τραγος, ου, ό	jarac		
τραγωδία, ας, ἥ	tragedija, ozbiljna drama		
Φ			
τρέπω	okretati, odbijati	φαίνω	pokazivati
τρέφω	hraniti	φάλαγξ, γγος, ἥ	falanga – bojni red
τρέχω	trčati	φάρμακον, ου, τό	lijek, otrov
τριήρης, ους, ἥ	trijera, trirema, troveslarka	φέρω	nositi, podnosići
τρόπος, οῦ, ό	narav, čud,karakter	φεύγω	bježati
τυγχάνω	postići; dogoditi se	φημί	govoriti
τύπτω	udarati	φθόνος, ου, ό	zavist
τύραννος, ου, ό	vladar, silnik	φιλέω	voljeti
τυφλός 3	slijep	φιλία, ας, ἥ	prijateljstvo
τύχη, ης, ἥ	događaj, sudbina, sreća	φίλος 3	drag, mio; supst. prijatelj
		φιλοσοφία, ας, ἥ	filozofija, ljubav prema mudrosti
Υ			
ύβρις, εως, ἥ	obijest	φοβέω	plašiti
ύγιης, 2	zdrav, krepak, ljekovit	φόβος, ου, ό	strah
ύδωρ, ύδατος, τό	voda	φοίβος 3	sjajan
ύιός, οῦ, ό	sin	φοινιξ, ικος, ό/ἥ	grimizan; (supst.) grimizna boja
		φονεύω	ubitи

φρήν, φρενός, ἡ	srce, duša, um, razum	χράομαι	upotrebljavati,
φρονέω	misliti		trebati
φυγή, ἥ, ἡ	bijeg	χρή	treba
φύλαξ, -κος, ὁ	čuvar	χρῆμα, ατος, τό	stvar; pl. imutak, novac
φυλάττω	čuvati	χρηστός, 3	koristan
φύλλον, ου, τό	list	χρίω	mazati
φύσις, εως, ἡ	priroda, narav	χρόνος, ου, ό	vrijeme
φυτόν, οῦ, τό	biljka	χρυσοῦς, ἥ, οῦν	zlatan
φύω	roditi	χρώμα, ατος, τό	boja
φωνέω	govoriti	χώρα, ας, ἡ	prostor, mjesto, zemlja
φωνή, ἥ, ἡ	glas	χωρέω	maknuti se, ići naprijed
φῶς, φωτός, τό	svjetlost		

X

χαίρω	radovati se, pozdravlјati
χαλεπός 3	težak
χαλκοῦς, ἥ, οῦν	mjeden
χάρις, ιτος, ἡ	ljubav, milost
χειμών, ᾄνος, ὁ	zima, oluja
χείρ, χειρός, ἡ	ruka
χέω	lijevati
χθών, χθονός, ἡ	zemlja
χιτών, ᾄνος, ὁ	hiton – haljina bez rukava; oklop
χορεύω	plesati
χορηγός, οῦ, ὁ	koreg, vođa kora
χορός, οῦ, ὁ	kolو, ples, kor

Ψ

ψευδής 2	lažan
ψεύδω	varati; med. lagati
ψήφισμα, τος τό	zaključak
ψυχή, ἥ, ἡ	duša
Ω	
ἀδή, ἥ, ἡ	pjesma
ἄρα, ας, ἡ	doba
ώς	kako, kao, jer, kad + da (izrično i namjerno)
ὤψ, ὠπός, ὁ	oko, vid, lice (kod Homera)

IMENA

A

Ἀγαμέμνων, ονος, ὁ	Agamemnon, mikenski kralj, vođa Grka pod Trojom
Ἀθηνᾶ, ἀς, ἡ	Athena, božica
Ἀθῆναι, ᾳν, αἱ	Athena, grad u Atici
Ἀθηναῖος, 3	ateniski; supst. Atenjanin
Αἴας, αντος, ὁ	Ajant
Ἄιδης, ου, ὁ	Had, bog podzemlja; personifikacija za podzemni svijet
Αἴγευς, ἔως, ὁ	Egej, atenski kralj, otac Tezejev; po njemu je nazvano Egejsko more
Αἴγισθος, ου, ὁ	Egist, Agamemnonov bratić, s Klitemnestrom ubio Agamemnona
Αἴγυπτος, ου, ἡ	Egipat, zemlja na Nilu
Αἰσχύλος, ου, ὁ	Eshil, grčki tragičar
Ἀκαδήμεια, ας, ἡ	Akademija, Platonova škola
Ἀλέξανδρος, ου, ὁ	drugo ime Trojanca Parisa; Aleksandar Makedonski (Veliki)
Ἀλκαῖος, ου, ὁ	Alkej, lirski pjesnik
Ἀνδρομάχη, ης, ἡ	Andromaha, Hektorova žena
Ἀντιγόνη, ης, ἡ	Antigona, Edipova i Jokastina kći
Ἀπόλλων, ωνος, ὁ	Apolon, sin Zeusa i Lete, bog proricanja
Ἀργοναῦται, ᾳν, οἱ	Argonauti
Ἀργος, ους, τό	Arg, grad u Argolidi
Ἀρης, εως, ὁ	Ares, bog rata
Ἀριάδνη, ης, ἡ	Arijadna, kretska kraljevna; Minosova kći; pomogla Jazonu da ubije Minotaura i izide iz labirinta
Ἀρίων, ονος, ὁ	Arion, legendarni pjesnik s Lezba
Ἀριστοτέλης, ους, ὁ	Aristotel, grčki filozof
Ἀρταξέρξης, ου, ὁ	Artakserkso, Kserksov brat
Ἀρτεμις, ιδος, ἡ	Artemida, božica lova
Ἀστυάναξ, ακτος, ὁ	Astijanakt, sin Hektora i Andromuhe

Ασκληπιός, οῦ, ὁ	Asklepije, bog liječništva
Ατρείδης, ου, ὁ	Atrejević, Agamemnon i Menelaj
Αττική, ἥς, ἡ	Atika, pokrajina u Grčkoj (s Atenom kao glavnim gradom)
Αφροδίτη, ης, ἡ	Afrodita, božica ljubavi i ljepote, Apolonova sestra
Αχαιοί, ᾧν, οἱ	Ahejci, Grci
Αχιλλεύς, ἔως, ὁ	Ahilej, sin Peleja i Tetide, vođa Mirmidonaca, najveći grčki junak

B

Βάκχος, ου, ὁ	Bakho, drugo ime boga Dioniza
Βοιωτία, ας, ἡ	Beotija, pokrajina u sjeverozapadnoj Grčkoj

Δ

Δαναΐδες, ἰδων, αἱ	Danaide, Danajeve kćeri
Δαναοί, ᾧν, οἱ	Danajci, Grci
Δαίδαλος, ου, ὁ	Dedal, atenski arhitekt, graditelj poznatoga labirinta na Kreti
Δαρεῖος, ου, ὁ	Darije, perzijski kralj
Δελφοί, ᾧν, οἱ	Delfi, Apolonovo proročište u pokrajini Fokidi
Δῆλος, ου, ἡ	Del, kikladski otok u Egejskome moru; rodno mjesto Apolona i Artemide
Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ	Demetra, zaštitnica žita, Perzefonina majka
Δημοσθένης, ους, ὁ	Demosten, grčki govornik
Διομήδης, ους, ὁ	Diomed, junak pod Trojom
Διόνυσος (Διώνυσος), ου, ὁ	Dioniz, sin Zeusa i Semele, bog vinove loze; zaštitnik tragedije
Διονύσια, ων, τά	dionizije, svetkovine u čast Dioniza

E

Ἐκάβη, ης, ἡ	Hekaba, Prijamova supruga, trojanska kraljica
Ἐκτωρ, οος, ὁ	Hektor, sin Prijama i Hekabe, najveći trojanski junak

Ἐλλάς, ἀδος, ἡ	Grčka
Ἐλλην, ηνος, ὁ	Grk
Ἐλληνικός 3	grčki
Ἐλένη, ης, ἡ	Helena, kći Zeusa i Lede, žena Menelajeva
Ἐπίδαυρος, ου, ἡ	Epidaur, grad u Argolidi sa znamenitim kazalištem
Ἐπιμηθεύς, ἔως, ὁ	Epimetej, Prometejev brat
Ἐρις, ιδος, ἡ	Erida, božica srdžbe
Ἐρμῆς, οῦ, ὁ	Hermo, sin Zeusa i Maje, glasnik bogova
Ἐρως, ωτος, ὁ	Eros, bog ljubavi
Ἐφιάλτης, ου, ὁ	Efijalt, izdajica grčke vojske u Bitci kod Termopila
Ἐύρυδίκη, ης, ἡ	Euridika, Orfejeva žena
Ἐύριπίδης, ου, ὁ	Euripid, grčki tragičar
Ἐύρυκλεια, ας, ἡ	Eurikleja, ključarica u Odisejevoj kući
Ἐύρώπη, ης, ἡ	Europa, kći Feniksova; djevojka koju je Zeus oteo i odnio na Kretu

Z

Ζεύς, Διός, ὁ	Zeus, vrhovni grčki bog
---------------	-------------------------

H

Ἡλέκτρα, ας, ἡ	Elektra, kći Agamemnona i Klitemnestre
Ἥλιος, ίου, ὁ	Helije, kralj Sunca
Ἥρα, ας, ἡ	Hera, Zeusova sestra i supruga
Ἡρακλῆς, κλέους, ὁ	Heraklo, najveći grčki junak, sin Zeusa i Alkmene
Ἡρόδοτος, ου, ὁ	Herodot, grčki povjesničar
Ἥφαιστος, ου, ὁ	Hefest, sin Zeusa i Here, kovač i oružar bogova
Ἥχω, οῦς, ἡ	Jeka (personificirana boginja jeke)

Θ

Θεμιστοκλῆς, έους, ὁ	Temistoklo, atenski vojskovođa
Θῆβαι, ᾱν, αἱ	Teba, grad u Beotiji

Θησεύς, ἔως, ὁ	Tezej, atenski kralj
Θουκυδίδης, οὐ, ὁ	Tukidid, grčki povjesničar
Θράκη, ης, ἡ/Θράκιος 3	Trakija, pokrajina u sjevernoj Grčkoj/trački

I

Ιάσων, ονος, ὁ	Jazon, vođa Argonauta
Ιησοῦς, οῦ, ὁ	Isus
Ιθάκη, ης, ἡ	Itaka, otok u Jonskome moru, Odisejeva domovina
Ἰλιον, ίου, τό	Ilij, Troja
Ιππόλυτος, ου, ο	Hipolit, sin Tezejev, Fedrin posinak
Ισμήνη, ης, ἡ	Ismena, sestra Antigonina
Ισσα, ης, ἡ	Vis
Ιφιγένεια, ας, ἡ	Ifigenija, kći Agamemnona i Klitemnestre

K

Καλυψώ, οῦς, ἡ	Kalipsa, kći Atlantova, nimfa, živjela na otoku Ogigiji
Κάλχας, αντος, ὁ	Kalhant, vrač
Κίρκη, ης, ἡ	Kirka, kći Helija i Perse, nimfa, čarobnica s otoka Eeje
Κλυταιμνήστρα, ας, ἡ	Klitemnestra, Agamemnonova žena
Κνωσός, οῦ, ἡ	Knos
Κρέων, οντος, ὁ	Kreont, kralj Tebe nakon Lajeve smrti
Κρήτη, ης, ἡ	Kreta, otok u Egejskome moru
Κύκλωψ, ωπος, ὁ	Kiklop, jednooki div
Κῦρος, ου, ὁ	Kir, perzijski vladar

Λ

Λαΐος, ἵου, ὁ	Laj, tebanski kralj, Edipov otac
Λέσβος, ου, ἡ	Lezb, otok u Egejskome moru, rodno mjesto Sapfe
Λεωνίδας, ου, ὁ	Leonida, spartanski zapovjednik u Termopilskoj bitci
Λητώ, οῦς, ἡ	Leta, majka Apolona i Artemide

M

Μήδεια, ας, ἡ	Medeja, Jazonova žena
Μῆδος, ου, ὁ	Međanin (Perzijanac)
Μίμνερμος, ου, ὁ	Mimnermo, elegijski pjesnik
Μίνως, ωος, ὁ	Minos
Μούσα, ης, ἡ	Muza
Μυκῆναι, ᾧν, αἱ	Mikena, grad u Argolidi, Agamemnonova prijestolnica

N

Νάξος, ου, ἡ,	Naks, kikladski otok u Egejskome moru; mjesto odakle je Dioniz oteo Arijadnu
Ναυσικάα, ας, ἡ	Nausikaja, feaćka princeza
Νέστωρ, ορος, ὁ	Nestor, najstariji i najmudriji junak u Trojanskome ratu
Νίκη, ης, ἡ	Nika, pridjevak Atene

E

Ξενοφῶν, ὥντος, ὁ	Ksenofont, grčki povjesničar
Ξέρξης, ου, ὁ	Kserkso, sin Darijev; kralj Perzije

O

Ὀδυσσεύς, ἔως, ὁ	Odisej, sin Laertov, kralj Itake
Οἰδίπους, ποδος, ὁ	Edip, sin Laja i Jokaste, mitski junak
Ὀλυμπος, ου, ὁ	Olimp, planina u Tesaliji, mitsko sjedište bogova
Ὀλυμπία, ας, ἡ	Olimpija, grad u Elidi; Zeusovo svetište
Ὀμηρος, ου, ὁ	Homer, grčki pjesnik
Ὀρέστης, ου, ὁ	Orest, sin Agamemnona i Klitemnestre

Π

Παλλάς, ἄδος, ἡ	Palada (Atena)
Πάρις, ιδος/ιος, ὁ	Paris, trojanski kraljević

Παρνασσός, οὐ, ὁ
 Πάρος, ου, ἡ
 Παρύσατις, ιδος, ἡ
 Πάτροκλος, ου, ὁ
 Περικλῆς, ἔους, ὁ
 Πηληιάδης, ου, ὁ
 Πηνελόπη, ης, ἡ
 Πίνδαρος, ου, ὁ
 Πλάτων, ωνος, ὁ
 Πολύφημος, ου, ὁ
 Πολυνείκης, ου, ὁ
 Ποσειδῶν, ᾠνος, ὁ
 Πρίαμος, ου, ὁ
 Προμηθεύς, ἔως, ὁ
 Πρωταγόρας, ου, ὁ

Parnas, planina u Fokidi (prebivalište Muza)
 Par, kikladski otok u Egejskome moru
 Parisatida, žena Darija, perzijskoga kralja
 Patroklo, Ahilejev vjerni prijatelj
 Periklo, atenski državnik
 Pelejević, Ahilejev nadimak
 Penelopa, Odisejeva vjerna supruga
 Pindar, lirski pjesnik
 Platon, grčki filozof
 Polifem, Kiklop
 Polinik, Antigonin brat
 Posejdon, bog mora
 Prijam, trojanski kralj
 Prometej
 Protagora, grčki sofist

P

Τόδος, ου, ἡ
 Τώμη, ης, ἡ

Rod, otok u Egejskome moru
 Rim, grad u Italiji

Σ

Σάμος, ου, ἡ
 Σαπφώ, οῦς, ἡ
 Σοφοκλῆς, ἔους, ὁ
 Σπάρτη, ης, ἡ
 Σικελία, ας, ἡ
 Σωκράτης, ους, ὁ

Sam, otok u Egejskome moru
 Sapfo, lirska pjesnikinja s Lezba
 Sofoklo, grčki tragičar
 Sparta, pokrajina i istoimeni grad u Lakedemonu; prijestolnica Menelajeva
 Sicilija
 Sokrat

T

Τειρεσίας, ου, ὁ

Tiresija, tebanski vrač

Τηλέμαχος, ου, ὁ	Telemah, sin Odiseja i Penelope
Τισσαφέρνης, ου, ὁ	Tisaferno, perzijski satrap
Τροία, ας, ἡ	Troja
Τρωες, Τρώων, οι	Trojanci
Τυρταῖος, ου, ὁ	Tirtej, elegijski pjesnik

Φ

Φάρος, ου, ἡ	Hvar, kolonija Grka s otoka Para
Φιλοκτήτης, ου, ὁ	Filoktet, glasoviti strijelac iz Trojanskoga rata; posjedovao Heraklov luk i strijele
Φοῖβος, ου, ὁ	Feb (Apolon)

Χ

Χριστός, οῦ, ὁ	Krist, Pomazanik
----------------	------------------

TABLICE GLAGOLA

U 6., 7. i 8. tablici nalaze se glagoli čija je svrha učenicima olakšati ponavljanje grčkoga glagolskog sustava.

Tablica 6. Glagoli prema završnome glasu osnove (*verba vocalia, verba muta i verba liquida*)

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
θηράω	loviti	θηρα-	θηράσω	ἐθήρασα
τιμάω	častiti	τιμα-	τιμήσω	ἐτίμησα
ποιέω	činiti	ποιε-	ποιήσω	ἐποίησα
δουλόω	zarobljavati	δουλο-	δουλώσω	ἐδούλωσα
καλέω	zvati	καλε-/κλη-	καλῶ	ἐκάλεσα
κελεύω	zapovijedati	κελευ-	κελεύσω	ἐκέλευσα
ἀκούω	čuti	ἀκου-	ἀκούσομαι	ἤκουσα
ἄγω	voditi	ἀγ-	ἄξω	ἥγαγον
φεύγω	bježati	φυγ-	φεύξομαι	ἔφυγον
ἄρχω	vladati	ἀρχ-	ἄρξω	ἥρξα
πράττω	raditi, činiti	πραγ-	πράξω	ἐπράξα
τάττω	redati	ταγ-	τάξω	ἐταξα
πέμπω	slati	πεμπ-	πέμψω	ἐπεμψα
γράφω	pisati	γραφ-	γράψω	ἐγράψα
βλάπτω	škoditi	βλαβ-	βλάψω	ἐβλαψα
θάπτω	pokapati	ταφ-	θάψω	ἐθαψα
κόπτω	udarati	κοπ-	κόψω	ἐκοψα
ρίπτω	bacati	ρίπ-	ρίψω	ἐρρίψα
κλέπτω	krasti	κλεπ-	κλέψω	ἐκλεψα
τρέφω	hraniti	τρεφ-	θρέψω	ἐθρεψα
πείθω	nagovorati πείθομαι	πιθ-	πείσω πείσομαι	ἐπεισα
ψεύδω ψεύδομαι	varati lagati	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	ἐψευσα ἐψευσάμην
γυμνάζω	vježbati	γυμναδ-	γυμνάσω	ἐγύμνασα
σώζω	spašavati	σωδ-, σω-	σώσω	ἐσωσα
καθαίρω	čistiti	καθαρ-	καθαρῶ	ἐκάθηρα
φαίνω φαίνομαι	pokazivati pokazivati se	φαν-	φανῶ φανοῦμαι	ἐφηνα
ἀγγέλλω	javljati	ἀγγελ-	ἀγγελῶ	ἥγγειλα
στέλλω	slati	στελ-	στελῶ	ἐστειλα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τεθήρακα	τεθήραμαι	ἐθηράθην	θηρατός
τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποίηθην	ποιητός
δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκήκοα	(ῆκουσμαι)	(ῆκούσθην)	ἀκουστός
ἢχα	ἢγμαι	ἢχθην	ἀκτός
πέφευγα			
ἢρχα	ἢργμαι	ἢρχθην	ἀρκτός
πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράχθην	πρακτός
τέταχα	τέταγμαι	ἐτάχθην	τακτός
πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμφθην	πεμπτός
γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφην	γραπτός
βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάφην	θαπτός
κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπην	κοπτός
ἔρριφα	ἔρριμαι	ἐρρίφθην	ρίπτός
κέκλοφα	κέκλεμμαι	ἐκλάπην	κλεπτός
τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφην	θρεπτός
πέπεικα πέποιθα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός
γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
σέσωκα	σέσωσμαι	ἐσώθην	ἄ-σωτος
κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρτός
πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	ἐφάνθην ἐφάνην	ἄ-φαντος
ἢγγελκα	ἢγγελμαι	ἢγγέλθην	ἄγγελτός
ἔσταλκα	ἔσταλμαι	ἐστάλην	σταλτέον

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
σπείρω	sijati	σπερ-	σπερῶ	ἐσπειρα
διαφθείρω	kvariti	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα
ἀποκτείνω	ubijati	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα
ἐγείρω	buditi	ἐγερ-	ἐγερῶ	ἠγειρα
κρίνω	suditi	κριν-	κρινῶ	ἐκρινα
βάλλω	bacati	βαλ-/ βλη-	βαλῶ	ἐβαλον

Tablica 7. Glagoli na -μι

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τίθημι	metati	τι-θε-	θήσω	ἐθηκα
δίδωμι	dati	δι-δο-	δώσω	ἐδωκα
ἴημι	slati	ί-ε-	ήσω	ῆκα
ἴστημι	stavljati	ί-στα-	στήσω στήσομαι	ἐστησα ἐστην
φημί	govoriti	φα-	φήσω	ἐφησα
δεύκνυμι	pokazivati	δεικ-	δείξω	ἐδειξα
κέραννυμι	miješati	κερα-/ κρα-	κερῶ, -ᾶς	ἐκέρασα
σβέννυμι σβέννυμαι	gasiti	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἐσβεσα ἐσβην
ζεύγνυμι	spajati	ζευγ-/ ζυγ-	ζεύξω	ἐζευξα
μείγνυμι	miješati	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἐμειξα
ἀπόλλυμι	upropoštavati	ἀλε-	ἀπολῶ	ἀπώλεσα
ἀπόλλυμαι	propadati		ἀπολοῦμαι	ἀπωλόμην

Tablica 8. Glagoli s osobitom tvorbom oblika

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
ἀγορεύω	govoriti	ἀγορευ-/ ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον
αίρέω	uzimati	αίρε- / ἐλ-	αίρήσω	εῖλον
ἀλίσκομαι	bivati uhvaćen	ἀλω-	ἀλώσομαι	εάλων
άμαρτάνω	griješiti	άμαρτε-	άμαρτήσομαι	ῆμαρτον
ἀναλίσκω	trošiti	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα
ἀποθνήσκω	umirati	θαν/θνη-	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον
αὐξάνω	povećavati	αὐξε-	αὐξήσω	ηὔξησα
ἀφικνέομαι	odlaziti	ίκ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην
βαίνω	ići	βα/βη-	βήσομαι	ἐβην
βιूλομαι	željeti	βουλε-	βουλήσομαι	

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
ἐσπαզκα	ἐσπαզμαι	ἐσπάզην	σπαζτός
διέφθαզκα	διέφθαզμαι	διεφθάզην	ἀδιάφθαզτος
ἀπέκτονα			
ἐγρήγορα		ήγέρθην	
κέκρικα	κέκριμαι	ἐκρίθην	κριτός
βέβληκα	βέβλημαι	ἐβλήθην	βλητός

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τέθηκα		ἐτέθην	θετός
δέδωκα	δέδομαι	ἐδόθην	δοτός
είκα	είμαι	εἴθην	έτος
ἔστηκα		ἐστάθην	
δέδειχα	δέδειγμαι	ἐδείχθην	
	κέκραμαι	ἐκράθην	
ἐσβήκα	ἐσβεσμαι	ἐσβέσθην	
	εζευγμαι	ἐζεύχθην (ἐζύγην)	
	μέμειγμαι	ἐμείχθην (ἐμιγην)	
ἀπολώλεκα			
ἀπόλωλα			

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
εἰρηκα	είρημαι	ἐρρήθην	VIII. raz.
ηρηκα	ηρημαι	ήρεθην	VIII. raz.
έάλωκα			VI. raz.
ήμάρτηκα	ήμάρτημαι	ήμαρτήθην	V. raz.
ἀνήλωκα	ἀνήλωμαι	ἀνηλώθην	VI. raz.
τέθνηκα			VI. raz.
ηύξηκα	ηύξημαι	ηύξήθην	V. raz.
	ἀφίγμαι		V. raz.
βέβηκα			V. raz.
	βεβούλημαι	ἐβουλήθην	VII. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
γηράσκω	starjeti	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα
γίγνομαι	postajati	γενε-	γενήσομαι	ἐγενόμην
γιγνώσκω	poznavati	γνω-	γνώσομαι	ἐγνων
δεῖ	treba	δεε-	δεήσει	ἐδέησε
δέομαι	trebatи, moliti	δεε-	δεήσομαι	
διδάσκω	poučavati	διδαχ-	διδάξω	ἐδίδαξα
δοκέω	misliti	δοκε-	δόξω	ἐδοξα
ἐλαύνω	goniti	ἐλαυ/ἐλα-	ἐλῶ	ὴλασσα
ἐθέλω	željeti	ἐθελε-	ἐθελήσω	ὴθέλησα
ἐπομαι	sljediti	ἐπ-/σεπ-	ἐψομαι	ἐσπόμην
ἐρχομαι	ići	ἐρχ-/ἐλθ-	εἰμι	ὴλθον
ἐσθίω	jesti	ἐσθι-/ἐδ-/φαγ-	ἐδομαι	ἐφαγον
εύρισκω	nalaziti	εύρε-	εύρησω	ηὔρον
ἔχω	imati	ἔχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἐσχον
ζάω / βιόω	živjeti	ζα-/ βιω-	βιώσομαι	ἐβίων
καθίζω καθίζομαι	sjediti	ίδ-/έδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην
λαμβάνω	uzimati	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἐλαβον
λανθάνω	biti skriven	λαθ/ληθ-	λήσω	ἐλαθον
λέγω	govoriti	λεγ-	λέξω	ἐλεξα
μανθάνω	učiti	μαθε-	μαθήσομαι	ἐμαθον
μάχομαι	boriti se	μαχε-	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην
μέλει мори	brine me	μελε-	μελήσει	ἐμέλησε
μέλλω	željeti	μελλε-	μελλήσω	ἐμέλλησα
μένω	ostajati	μενε-	μενῶ	ἐμεινα
μιμηήσκω	opominjati	μνη-	μνήσω	ἐμνησα
νέμω	dijeliti	νεμε-	νεμῶ	ἐνειμα
οἴομαι	misliti	οίε-	οίησομαι	
όράω	gledati	όρα-/όπ-/ίδ-	όψομαι	εῖδον
όφείλω	koristiti	όφελ-	όφειλήσω	ῶφελον
παίω πλήττω	udarati	παι-/πληγ-/ πλαγ-	παίσω πλήξω	ἐπαισα ἐπληξα
πάσχω	trpiti	πασχ-/παθ-	πείσομαι	ἐπαθον
πίνω	piti	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἐπιон
πίπτω	padati	πετ-/πεσ-/πτω-	πεσοῦμαι	ἐπεσον
πυνθάνομαι	doznavati	πυθ/πευθ-	πεύσομαι	ἐπυθόμην

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	LAG. PRID.
γεγήρακα			VI. raz.
γέγονα	(γεγένημαι)		VII. raz.
ᜑγνωκα	ᜑγνωσμαι	ᜑγνώσθην	VI. raz.
δεδέηκε			VII. raz.
	δεδέημαι	ᜑδεήθην	VII. raz.
δεδίδαχα	δεδίδαγμαι	ᜑδιδάχθην	VI. raz.
	δέδοκται		VII. raz.
ᜑλήλακα	ᜑλήλαμμαι	ᜑλάθην	V. raz.
ηθέληκα			VII. raz.
			VIII. raz.
ᜑλήλυθα ᜑκω			VIII. raz.
			VIII. raz.
ηύρηκα	ηύρημαι	ηύρεθην	VI. raz.
ᜑσχηκα	ᜑσχημαι		VIII. raz.
βεβίωκα			VIII. raz.
κάθημαι			VIII. raz.
εἱληφα	εἱλημμαι	ᜑλήφθην	V. raz.
λέληθα			V. raz.
	λέλεγμαι	ᜑλέχθην	VIII. raz.
μεμάθηκα			V. raz.
μεμάχημαι			VII. raz.
μεμέληκε			VII. raz.
			VII. raz.
μεμένηκα			VII. raz.
	μέμνημαι	ᜑμνήσθην	VI. raz.
νενέμηκα	νενέμημαι	ᜑνεμήθην	VII. raz.
		ᜑήθην	VII. raz.
ᜑώρακα ᜑπωπα	ᜑώραμαι ᜑμμαι	ᜑφθην	VIII. raz.
			VII. raz.
πέπαικα	πέπληγμαι	ᜑπλήγην ᜑπλάγην	VIII. raz.
πέπονθα			VIII. raz.
πέπωκα	πέπομμαι	ᜑπόθην	VIII. raz.
πέπτωκα			VIII. raz.
	πέπυσμαι		V. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τρέχω	trčati	τρεχ-/δραμε-	δραμοῦμαι	ἔδραμον
τυγχάνω	pogadati	τυχε/τευχ-	τεύξομαι	ἔτυχον
φέρω	nositi	φερ-/οι-/ἐνεγκ-	οἴσω	ήνεγκον ήνεγκα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
δεδομένη			VIII. raz.
τετύχη			V. raz.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγματι	ηνέχθην	VIII. raz.

